

NEWSLETTER PRAWNICZY FUNDACJI INTER VIVOS

nr 1/2024 (styczeń – luty)

O NUMERZE:

W najnowszym numerze Newslettera Prawniczego prezentujemy Państwu, najważniejsze naszym zdaniem, zmiany wprowadzane do porządku prawnego w okresie od stycznia do lutego 2024 r.

O FUNDACJI:

Fundacja Inter Vivos z siedzibą w Warszawie jest organizacją pozarządową ukierunkowaną na udzielanie darmowej pomocy prawnej i prowadzenie nieodpłatnej mediacji. Równocześnie prowadzimy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji działające w oparciu o ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 945). Informacja o lokalizacji prowadzonych przez nas punktów znajduje się pod adresem:

<https://www.fundacjaiv.pl/punkty-nieodplatnej-pomocy-prawnej>

KONTAKT Z NAMI:

Tel. 575-747-146

E-mail: biuro@fundacjaiv.pl

Listowny: ul. Ratuszowa 11

03-450 Warszawa

ZMIANY W PROCEDURZE CYWILNEJ:

Akt prawny: Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)

Wejście w życie: 15 lutego 2024 r.

Opis zmian: ustawa nowelizująca jest ukierunkowana na wzmocnienie ochrony małoletnich i wprowadza następujące zmiany:

a) zgodnie z art. 2161 KPC w sprawach dotyczących osoby małoletniego dziecka sąd wysłucha je, jeżeli jego rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości na to pozwala – od wejścia w życie ustawy jeżeli przed sądem dziecko odmówi udziału w wysłuchaniu, sąd odstąpi od tej czynności. Do art. 2161 KPC dodano § 3 i 4, zgodnie z którymi:

- wysłuchanie dziecka będzie mogło nastąpić tylko raz w toku postępowania, chyba że dobro dziecka wymagać będzie ponownego przeprowadzenia tej czynności lub potrzebę ponownego wysłuchania zgłosi dziecko, a ponadto ponowne wysłuchanie dziecka przeprowadzi ten sam sąd, chyba że jest to niemożliwe lub stoi temu na przeszkodzie dobro dziecka,
- jeśli sąd odstąpił od wysłuchania dziecka, najpóźniej przed zakończeniem postępowania, wymagane jest wskazanie w protokole posiedzenia lub rozprawy, z jakich przyczyn czynność ta nie została przeprowadzona.

b) Dodany został art. 2162 KPC, zgodnie z którym:

- oprócz wysłuchania dziecka w przystosowanych do tego pomieszczeniach w siedzibie sądu, możliwe będzie wysłuchanie go poza siedzibą sądu, jeśli dobro dziecka tego wymaga,
- w czynnościach wysłuchania oprócz sędziego będzie mógł brać udział wyłącznie biegły sądowy (jeśli z uwagi na stan zdrowia, rozwój umysłowy lub wiek dziecka niezbędne jest zapewnienie mu pomocy psychologicznej podczas wysłuchania lub zachodzi konieczność udzielenia pomocy sędziemu w zakresie rozpoznania potrzeb dziecka podczas wysłuchania),
- z przebiegu wysłuchania dziecka sporządzana będzie wyłącznie notatka urzędowa – przebieg wysłuchania nie będzie utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk.

W związku z koniecznością zapewnienia odpowiedniej reprezentacji dziecka Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób zapewnienia reprezentacji dziecka przez reprezentanta dziecka

(którym może być adwokat lub radca prawny), w tym sposób ustalania listy reprezentantów dziecka, sposób wyznaczania reprezentanta dziecka oraz system szkoleniowy reprezentantów dziecka, mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowego toku postępowania oraz prawidłowej realizacji prawa do ochrony interesów dziecka.

ZMIANY W PRAWIE PRACY:

Akt prawny: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2023 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2024 r. (Dz.U. 2023 poz. 1893)

Wejście w życie: 1 stycznia 2024 r.

Opis zmian: W 2024 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wzrośnie w dwóch etapach. Od 1 stycznia najniższa pensja będzie wynosiła 4242 zł, a od 1 lipca – 4300 zł. W 2024 r. wzrośnie także minimalna stawka godzinowa dla określonych umów cywilnoprawnych – od 1 stycznia będzie wynosić 27,70 zł, a od 1 lipca – 28,10 zł.

ZMIANY W PRAWIE DROGOWYM:

Akt prawny: Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczania niektórych skutków kradzieży tożsamości (Dz.U. 2023 poz. 1394).

Wejście w życie: 1 stycznia 2024 r.

Opis zmian: Najważniejsze zmiany zostały wprowadzone w odniesieniu do obowiązku rejestracji pojazdów. Dotychczas kupując używany pojazd, wystarczające było zgłoszenie tego faktu staroście. Wprowadzane zmiany mają służyć zapewnieniu aktualności danych w systemie CEPiK i m. in. przeciwdziałać nakładaniu mandatów na osoby, które pomimo, iż w dalszym ciągu figurują w systemie – nie są już właścicielami ani posiadaczami pojazdów.

Od stycznia, właściciel pojazdu będzie miał 30 dni na zarejestrowanie pojazdu, a w przypadku przedsiębiorcy, którego główny przedmiot działalności polega na obrocie pojazdami termin ten wyniesie 90 dni. Co istotne, nie zawsze wiąże się z to z koniecznością zmiany numerów rejestracyjnych, gdyż te można pozostawić. Kluczowa będzie zmiana dowodu rejestracyjnego, w którym zostaną zamieszczone dane nowego właściciela.

Z kolei w odniesieniu do obowiązku zawiadomienia starosty o zbyciu pojazdu – ten pozostał bez zmian. Za niedopełnienie obowiązków ustawa przewiduje kary pieniężne w wysokości od 250 do nawet 2000 zł w zależności od konkretnego naruszenia i podmiotu, który się go dopuścił. Tym samym zniesione zostały „widelki” i uznaniowy charakter kary.

WAŻNE ORZECZENIA:

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2023 r., sygn. akt III CZP 32/23

Znaczenie orzeczenia: SN stwierdził, że w **sprawach o rozwód**, zarówno niezakończonych do 3 lipca 2021 r., jak i wszczętych w okresie od 3 lipca 2021 r. do 14 kwietnia 2023 r., sąd pierwszej instancji orzeka w składzie jednego sędziego, chyba że prezes sądu zarządził rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów. W razie rozpoznania takiej sprawy w składzie jednego sędziego i dwóch ławników zachodzi nieważność postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.).

Mówiąc inaczej, Mówiąc w skrócie, SN orzekł w uchwale tylko tyle, że w czasie obowiązywania ustawy covidowej należało ją stosować, a jeśli została zignorowana i procedowano w składzie wynikającym z przepisów k.p.c., których stosowanie było wyłączone na czas obowiązywania ustawy covidowej, to składy takie były niezgodne z prawem. To powoduje nieważność postępowania. Ale nieważność musi być stwierdzona przez sąd. Dopóki zatem wyrok nie zostanie uchylony ze względu na nieważność postępowania, to wywołuje skutki prawne.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2024 r., I CSK 7038/22

Znaczenie orzeczenia: SN stwierdził, że nie wolno wjeżdżać na skrzyżowanie bez upewniania się, że pasy ruchu na drodze z pierwszeństwem są wolne od zbliżających się pojazdów. Znak STOP ma wymusić na wjeżdżających na skrzyżowanie upewnienie się z należyłą starannością, że droga jest wolna. Zatrzymanie się, a następnie wjechanie na skrzyżowanie mimo braku wolnej drogi, na skutek niedokładnego rozejrzenia się, nie zwalnia z odpowiedzialności za wypadek i nie zmniejsza odpowiedzialności. Także nienależyta widoczność, ograniczona przez budynki lub inne przeszkody nie zwalnia z odpowiedzialności. Wcześniejsze niezatrzymanie się przed znakiem jest bez znaczenia wobec faktu wjechania na skrzyżowanie mimo braku wolnej drogi. **Wskazane orzeczenie niewątpliwie będzie miało istotne znaczenie w sprawach ulokowanych w roszczeniach dochodzonych z polis OC.**